

सम्कीर्त्तुं राघयामि 11,1,10. 13. 26. 2,12. ÇAT. Br. 1,6,2,26. 6,2,2,15. 13,4,2,4. यतमो भवतो कठः । ततम आगच्छतु P., Sch. यतमदेव कतमच्च welches immer ÇAT. Br. 2,4,4,12. SHAPV. Br. 1,5.

यतमथा (von यतम) adv. rel. auf welche unter mehreren Weisen: यतमथा कामयेत तथा कुर्यात् ÇAT. Br. 2,1,4,27. 6,1,2,11. यतमथा कतमथा wie immer SHAPV. Br. 3,1.

यतरै (compar. von 1. य) pron. rel. welcher von Zweien P. 5,3,92. VOP. 7,96. तयोर्पत्सत्यं यतरद्वितीयः RV. 7,104,12. AV. 10,7,43. AIR. Br. 3,9,43. यतरान्वा इयमुपावर्त्यति त इदं भविष्यतीति TS. 6,2,2,1. ÇAT. Br. 1,5,2,6. यतरा नो जयति 3,6,2,6. 11,2,2,33. यतरो नो ब्रह्मीयान् PANĀV. Br. 14,6,6. यतरे nom. pl. m. KHĀND. Up. 8,8,4, wo यतर st. यत zu lesen ist.

यतरथा (von यतर) adv. rel. auf welche von zwei Weisen ÇAT. Br. 1,7,2,27. 2,5,2,17. 13,4,2,4. यतरथा कतरथा SHAPV. Br. 3,1.

यतरश्मि (यत + र्श्) adj. mit angespannten Strängen oder Zügeln: अश्याः RV. 5,62,4.

यतवाच् (यत + वाच्) adj. die Rede hemmend, schwellend MAITRAUP. 6,9. BHĀG. P. 4,8,56. 23,7. 28,19. 10,84,8. Davon nom. abstr. °वाक्त्वा n. Schol. zu KĀT: ÇA. 334,14. — Vgl. वाग्यत.

यतव्यं (von यतु) adj.: तनू TS. 2,3,22,1. = प्रयत्नवत् Comm. यातव्यं (von यातु) st. dessen KĀT. 11,11.

यतव्रत (यत + व्रत) adj. f. आ an seinem Vornehmen fest haltend MBH. 1,6986. 3,9996. 13,2038. MĀK. P. 74,7.

यतस् (von 1. य) adv. rel. und conj. P. 5,3,7. s. H. an. 7,49. fg. 1) aus welchem, woher, woraus, wovor, von wo an, in Folge wovon RV. 1,22,16. 3,4,9. 13,4. 29,10. यत उ आयत्तुर्दीयुराविशम् 2,24,6. यन्था यतो देवा उदज्ञयन्त 4,18,1. 5,49,5. यत इन्द्र भयामहे ततो नो अम्यं कधि 8,50,13. 6,29. यतो धावा पथिवी निष्ठतन्तुः 10,31,7. 87,2. VS. 11,19. TBa. 2,7,2,6. LĀT. 9,2,7. KAUC. 34. AV. 2,2,3. 10,1,19. 8,16. KATHOP. 4,9. TAHT. Up. 3,1. ÇVETĀCV. Up. 4,4. चरकेभ्यो वा यतो वा oder von irgend einem Andern ÇAT. Br. 4,2,4,1. — = यस्मात् M. 2,117. R. GORR. 2,15,20. 119,25. यथा यत्थाक्त्म् 3,53,27. ÇĀK. 62. VARĀH. BRH. S. 48,1. Spr. 2387. BHĀG. P. 1,1,1. 3,8. 15,11. 3,26,24. 4,2,3. Inschr. in Journ. of the Am. Or. S. 7,4. ÇI. 2. VOP. 5,20. = यस्याम् R. 6,108,34. = येभ्यम् BHĀG. P. 1,15,21. = येन 2,5,2. 6,4,22. PRAB. 93,17. यतश्च भयमाशङ्कतु woher, von welcher Seite her M. 7,188. fg. 11,17. यतश्चैव समुत्थितम् (दुःखम्) MBH. 1,6118. Spr. 2276. VARĀH. BRH. S. 33,30. BHĀG. P. 1,15,44. aus welchem Grunde, in Folge wovon 8,5,11. R. 4,8,25. von wann an, seitdem MBH. 13,2231. यतः प्रभृति dass. Spr. 1780. KATHĀS. 23,2. यतो ज्ञाता so v. a. von ihrer Geburt an MBH. 4,76. R. 2,7,1. यतो यतः je von welchem, je woher, je woraus Spr. 4762. ÇAT. Br. 14,5,4,12. KAUC. 4. — यतस्ततः vom ersten Besten, von diesem oder jenem M. 4,15,10,104. 11,261. KATHĀS. 124,206. woher es auch sei, woher immer, irgendwoher M. 10,112. मम दुःखं भवता व्यपनेयं यतस्ततः MBH. 5,7029. Spr. 227. KATHĀS. 43,130. — यत एव कुतश्च von diesem oder jenem, woher immer AIR. Br. 7,2. — 2) wo: यतो धृतेनाक्तं स्यात्ततः पुरोक्ताशस्य प्राप्नोयात् AIR. Br. 2,23. 7,30. यतो दृष्टं यतो धीतं ततस्ते निर्ह्रायमसि विषम् AV. 7,56,3. ÇAT. Br. 1,1,2,8. यतः पुच्छं ततः स्थिताः MBH. 1,1126.

1148. N. 2,25. नेमं यतस्ततो गत्तुम् MBH. 1,6128. 3,16776. DAÇ. 1,42. R. 1,26,28. 2,21,57. 115,10. प्रदुद्राव यतो मृगः 3,50,1. 5,75,8. Spr. 4761. RAGH. 11,69. VARĀH. BRH. S. 11,62. 47,16. 54,100. KATHĀS. 23,176. 28,147. BHĀG. P. 3,22,31. — 3) wohin R. 1,44,34 (45,30 GORR.). 4,27,8. VARĀH. BRH. S. 39,5. BHĀG. P. 4,30,20. यतो यतः wohin immer BHĀG. 6,26. ÇĀK. 23. ÇĀNTIÇ. in ÇATAKĀV. S. 40. यतस्ततः wohin es auch sei, irgendwohin KATHĀS. 44,155. 106,95. — 4) sobald als: अग्निं वर्धन्तु नो गिरा यतो ज्ञायते RV. 3,10,6. — 5) da, weil AK. 3,5,3. H. 1537. AV. 1,13,2. JĀĒN. 1,81. 212. R. 2,44,22. 5,14,66. Spr. 33. 149. 1637. 1650. 3051. RAGH. 8,75. 16,74. ed. Calc. 3,44. करं न वेत्सि नूनं यत एवमात्थ माम् KUMĀRAS. 5,75. KATHĀS. 11,40. 15,65. 20,19. 25,210. 32,21. 52,255. RĀĒA-TAR. 4,240. BHĀG. P. 4,3,20. MĀK. P. 14,85. 37,36. fg. HIT. 27,5. 127,10. DAÇAK. in BENF. CHR. 194,4. PRAB. 22,3. 59,13. SĀH. D. 44,10. Häufig wird mit यतस् ein Vers angeknüpft, der einen ausgesprochenen Gedanken begründen soll, z. B. ÇĀK. 37,5. HIT. 6,1. 10. 7,16. 8,1. LĀ. (II) 13,7. 33,16. — 6) dass: कमपरार्थं मम पश्यसि त्यजसि मानिनि दासन्नं यतः VIKR. 118. किं नु दुःखमतः परम् । इच्छासंपद्यतो नास्ति यश्चेच्छा न निवर्तते || Spr. 935. BHĀG. P. 3,15,33. wie ört vor einer oratio directa: पुनः पुनश्चैव समादिदेश यतस्त्वया वीर न खेदितव्यम् R. 3,49,57. — 7) auf dass mit folg. potent. BHĀG. P. 2,1,12. 2,34.

यतस्त्रुच् (यत + स्त्रुच्) adj. der die Opferschale ausstreckt, — bereit hält. — darbietet NAIGH. 3,18. RV. 1,83,3. 108,4. आ वरु देवां अथ यतस्त्रुचे 142,1. 5. 2,34,11. 3,2,5. 8,7. 27,6. 4,2,9. 12,1. 8,23,20. — Vgl. उच्यतस्त्रुच् यतात्मन् (यत + आच्) adj. sich zügelnd, — beherrschend M. 11,215. R. 1,5,21. R. GORR. 1,44,11. KĀM. NĪTIS. 2,44. KUMĀRAS. 1,55. 3,16.

1. यति (von 1. य) pron. rel. quot, wie viele VOP. 7,94. nom. und acc. flexionslos, यतिभिस्, यतिभ्यस्, यतीनाम्, यतिषु 3,54. P. 1,1,23. 25. 4,1,10. 7,1,22. 55. 6,1,179 — 181. त्वं वेत्स्य यति ते RV. 10,15,13. अनुपूर्वं यतमाना यति ष 18,6. 63,6. wie oft AV. 10,3,6, wofern hier nicht vielmehr यदि zu lesen ist.

2. यति (von यतु) m. 1) N. eines mit den Bhṛgu zusammenhängenden alten Geschlechts; pl. RV. 8,3,9. 6,18. Ind. St. 3,465. N. ÇVETĀCV. Up. 5,3. Es scheint ihnen eine Thätigkeit bei der Bildung der Welt zugeschrieben zu werden: यदेवा यतयो यथा भुवनान्यपिन्वत RV. 10,72,7. Die Brāhmaṇa haben eine Legende, nach der Indra die Jati dem Wilde zum Frass hinwirft, was als Frevel bezeichnet wird. AIR. Br. 7,28. TS. 2,4,9,2. 6,2,2,5. ÇĀRKH. ÇA. 14,50,2. KĀT. 8,5. 11,10. 23,6. 36,7. PANĀV. Br. 8,1,4. 13,4,16. KAUSH. Up. 3,1. Die Commentatoren sehen darin entweder wirkliche Asketen oder in solche verwandelte Asura. sg.: यतिर्न, भृगुर्न ऀCV. ÇA. 6,3,1; vgl. AV. 2,5,3. ein Sohn Brahman's BHĀG. P. 4,8,1. Nahusha's MBH. 1,3155. HARIV. 1600. fgg. VP. 413. BHĀG. P. 9,18,1. 2. Viçvāmītra's MBH. 13,257. — 2) ein Asket, ein Mann, der der Welt entsagt hat (zur Festsetzung dieser Bedeutung mag ein mit यम् angenommener Zusammenhang beigetragen haben) AK. 2,7,43. TRĀK. 3,3,178. H. 75. 809. an. 2,188. MED. t. 47. HALĀI. 2,189. 238. fg. UĀGĀVAL. zu URĀDIS. 4,117. यतयः दीपादीषाः MUNP. Up. 3,1,5. PRAĀSTAS bei COLEBR. Misc. Ess. 1,117. गृहस्थ, ब्रह्मचारिन्, वनस्थ, यति M. 3,187. 6,54. fgg. 58. 69. 86. fg. 12,48. BHĀG.